YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

24 päivänä syyskuuta 1998 *

Asiassa T-112/95,

Peter Dethlefs ja 38 muuta maanviljelijää, kotipaikka Saksa, edustajinaan asianajajat Bernd Meisterernst, Mechtild Düsing, Dietrich Manstetten, Frank Schulze ja Winfried Haneklaus, Münster, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Dupong & Dupong, 4—6 rue de la Boucherie,

kantajina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Arthur Brautigam, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Dierk Booß, avustajinaan asianajajat Hans-Jürgen Rabe ja Georg M. Berrisch, Hampuri ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajina,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa kantajat vaativat EY:n perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan toisen kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta velvoittamaan vastaajat maksamaan 8 prosentin suuruista vuotuista korkoa kantajille, tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille, jotka eivät tilapäisesti ole voineet harjoittaa toimintaansa, tarjottavasta hyvityksestä 22 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2187/93 (EYVL L 196, s. 6) nojalla suoritetusta hyvityksestä viivästyskorkoineen,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti B. Vesterdorf sekä tuomarit R. M. Moura Ramos ja P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González, sittemmin johtava hallintovirkamies B. Pastor,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä sekä 14.1.1998 ja 2.4.1998 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. vastaan neuvosto ja komissio, 19.5.1992 antamassaan tuomiossa (Kok. 1992,

s. I-3061; jäljempänä asia Mulder) yhteisön olevan vastuussa vahingosta, joka aiheutui tietyille maidontuottajille, jotka eivät voineet pitää maitoa kaupan maidon ja maitotuotteiden alalla annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13; jäljempänä asetus N:o 857/84) soveltamisen vuoksi tuottajien annettua maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1977 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1078/77 (EYVL L 131, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1078/77) tarkoitettuja sitoumuksia.

2 Kun oli käynyt ilmi asiassa Mulder annetun tuomion koskevan suurta tuottajajoukkoa, neuvosto antoi tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille, jotka eivät tilapäisesti ole voineet harjoittaa toimintaansa, tarjottavasta hyvityksestä 22 päivänä heinäkuuta 1993 asetuksen (ETY) N:o 2187/93 (EYVL L 196, s. 6; jäljempänä asetus N:o 2187/93) tarkoituksenaan panna tuomio täytäntöön. Asetuksessa säädetään sellaisille tuottajille tarjottavasta kertasuorituksesta, jotka tietyissä tapauksissa ovat kärsineet vahinkoa asiassa Mulder annetussa tuomiossa tarkoitetun säännöstön soveltamisen takia.

3 Kyseisen asetuksen mukaan kansalliset viranomaiset toimittavat tuottajille hyvitystarjouksen neuvoston ja komission nimissä ja lukuun. Asetuksen 14 artiklan viimeisen kohdan mukaan tarjouksen hyväksyminen tapahtuu palauttamalla toimivaltaiselle viranomaiselle kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta asianmukaisesti hyväksytty ja allekirjoitettu kuitti, ja tämän katsotaan merkitsevän 1 artiklassa tarkoitetun vahingon osalta luopumista kaikista korvausvaateista yhteisön toimielimiä kohtaan. Mikäli tarjousta ei hyväksytä kahden kuukauden kuluessa, se ei enää myöhemmin sido asianomaisia yhteisön toimielimiä (14 artiklan kolmas kohta).

4 Asetuksen 12 artiklan mukaan hyvitykselle suoritetaan sen tosiasialliseen maksamiseen saakka 8 prosentin vuotuista viivästyskorkoa.

5 Asetuksen 14 artiklassa tarkoitetun koko loppusumman kertasuorituksesta annettavan kuitin malli hyväksyttiin asetuksen N:o 2187/93 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä syyskuuta 1993 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 2648/93 (EYVL L 243, s. 1; jäljempänä asetus N:o 2648/93).

6 Kuitti on laadittu seuraavanlaiseksi:

"Minä allekirjoittanut, [— —], vakuutan, että hyväksyn [— —] tekemän hyvitystarjouksen, joka koskee [— —] suuruista summaa, hyvityksenä yhteisön toimielinten vastaisiin toimiin oikeuttavasta vahingosta, joka on syntynyt osallistumisestani asetuksessa (ETY) N:o 1078/77 [— —] perustetun kaupan pitämisestä luopumista/tuotannon muuttamista koskevaan järjestelmään ja että sanoudun nimenomaisesti irti kaikista asiaa koskevista toimista nyt ja tulevaisuudessa omasta puolestani tai mahdollisten luovutuksen saajien tai edunsaajien puolesta."

Oikeudenkäynnin perustana olevat tosiseikat

7 Kantajat ovat saksalaisia maidontuottajia, jotka ovat antaneet asetuksessa N:o 1078/77 tarkoitetun sitoumuksen eivätkä ole voineet pitää maitoa kaupan asetuksen N:o 857/84 soveltamisen johdosta.

8 Kantajat nostivat neuvostoa ja komissiota vastaan vahingonkorvauskanteet, jotka saapuivat yhteisöjen tuomioistuimeen 30.3.—12.12.1990. Sen jälkeen, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaa oli laajennettu Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta tehdyn päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21), kyseiset kanteet siirrettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäviksi 27.9.1993 annetulla yhteisöjen tuomioistuimen määräyksellä.

9 Asetuksen N:o 2187/93 voimaantulon johdosta kantajat saivat toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta hyvitystarjoukset 22.11.1993—6.2.1994.

10 Ehdotetun hyvityksen määrä näissä tarjouksissa sisälsi 8 prosentin suuruisen vuotuisen koron 19.5.1992 — asiassa Mulder annetun tuomion julistamispäivä — ja 30.9.1993 väliseltä ajalta, ja niissä täsmennettiin, että saman suuruista korkoa suoritettaisiin 1.10.1993 alkaen hyvityksen maksamiseen saakka. Kaikki kantajat hyväksyivät tarjouksen asetetussa määräajassa.

11 Allekirjoitettuaan tarjousten mukana olleet kuitit, jotka oli laadittu asetuksen N:o 2648/93 saksankielisen version mukaisiksi, kantajat peruuttivat kanteensa 20.4.1994 ja asiassa T-62/93 kantajana olevan Gövertin osalta 9.5.1994 saapuneilla ilmoituksillaan. Näissä peruutusilmoituksissa vaadittiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan nojalla vastaajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12 Komissio antoi Saksan viranomaisille ohjeen olla suorittamatta hyvityksiä, koska sen mielestä oikeudenkäyntikulujen korvaamisen vaatiminen työjärjestyksen 87 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen virkkeen nojalla oli vastoin asetuksen N:o 2187/93 14 artiklan neljännessä kohdassa asetettua velvoitetta luopua kaikista vaateista.

13 Kolme esillä olevan asian kantajaa eli Backhaus, Lorentz ja Mittwede, jotka olivat kantajina myös asioissa T-66/93, T-115/93 ja T-69/93, luopuivatkin 14.6. ja 15.6.1994 oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevista vaateistaan. Hyvitykset maksettiin heille heinäkuussa 1994.

14 Tällä välin komissio oli päättänyt, ettei se aseta hyvitysten maksamisen edellytykseksi luopumista oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevista vaateista, vaan ainoastaan luopumisen vahingonkorvausvaateista.

15 Saksan viranomaiset ilmoittivat kantajille 27.7.1994, ettei komissio enää vaatinut luopumista oikeudenkäyntikulujen korvausvaatimuksesta edellytyksenä hyvityksen maksamiselle, vaan pelkästään kanteen peruuttamista.

16 Kantajat ilmoittivat 2.8.1994 Saksan viranomaisille peruuttaneensa kanteet. Tämän seurauksena heille maksettiin hyvitykset.

17 Asetuksen N:o 2187/93 12 artiklan perusteella hyvityksiin sisältyivät korot ensinnäkin 19.5.1992 — asiassa Mulder annetun tuomion julistamispäivä — ja kullekin kantajalle asetetun hyväksymismääräajan päättymisen väliseltä ajalta ja toiseksi 4.8.1994 — kantajina olevien Backhausin, Lorentzin ja Mittweden osalta 29.6.1994 — ja kunkin hyvityksen maksamispäivän väliseltä ajalta, sillä 29.6. ja 4.8.1994 ovat ne päivämäärät, jolloin kansallisille viranomaisille ilmoitettiin kanteiden peruutuksista.

18 Kantajat vaativat komissiolta 13.1.1995 päivätyssä kirjeessään korkoja siltä ajalta, jota heille maksettu hyvitys ei kattanut. Komissio hylkäsi vaatimuksen 6.3.1995 päivätyllä kirjeellään.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

19 Kannekirjelmä saapui yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 8.5.1995.

20 Neuvosto väitti 21.6.1995 saapuneessa kirjelmässään, ettei kannetta voitu ottaa tutkittavaksi, koska neuvosto ei ollut vastuussa väitetystä vahingosta. Kantajat jättivät tämän väitteen johdosta huomautuksensa 16.10.1995.

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti 13.5.1996 antamallaan määräyksellä käsitellä kyseisen oikeudenkäyntiväitteen pääasian yhteydessä.

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia. Asianosaisia pyydettiin kuitenkin toimittamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle eräitä asiakirjoja.

23 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 14.1.1998 pidetyssä suullisessa käsittelyssä.

24 Koska eräs jaoston tuomari oli estyneenä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti määräsi työjärjestyksen 32 artiklan 3 kohdan nojalla toisen tuomarin toimimaan tämän sijaisena.

25 Työjärjestyksen 33 artiklan 2 kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) päätti uudessa kokoonpanossaan 13.3.1998 antamallaan määräyksellä aloittaa suullisen käsittelyn uudestaan työjärjestyksen 62 artiklan mukaisesti. Asianosaiset eivät olleet saapuvilla uudessa istunnossa 2.4.1998.

26 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— velvoittaa vastaajina olevat toimielimet yhteisvastuullisesti maksamaan kantajille asetuksen N:o 2187/93 14 artiklassa tarkoitetun kahden kuukauden määräajan päättymisen ja kantajien Backhaus, Lorentz ja Mittwede osalta 29.6.1994 ja muiden kantajien osalta 3.8.1994 väliseltä ajalta 8 prosentin suuruista vuotuista korkoa heille kyseisen asetuksen perusteella myönnetyille hyvitysmäärille sekä lisäksi maksamaan näille summille 8 prosentin suuruista korkoa tuomion julistamisesta lukien,

— velvoittaa vastaajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti.

27 Neuvosto vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin se kohdistuu neuvostoa vastaan tai toissijaisesti hylkää sen perusteettomana,

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen perusteettomana,

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

29 Neuvosto väittää, ettei sillä ole valtaa niihin kansallisiin viranomaisiin nähden, jotka soveltavat yhteisön oikeutta. Kansallisten viranomaisten asetuksen N:o 2187/93 soveltamisesta kantajille aiheutuneeksi väitetty vahinko on neuvoston mukaan väistämättä näiden viranomaisten syytä, mikäli ne toimivat omasta aloitteestaan ja omalla vastuullaan taikka kansallisille viranomaisille lainvastaisia ohjeita antaneen komission aloitteesta ja sen vastuulla.

30 Neuvosto ei näin ollen mielestään voi oikeuskäytännön mukaan edustaa yhteisöä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa siltä osin kuin se ei ole itse aiheuttanut väitettyä vahinkoa (yhdistetyt asiat 63/72—69/72, Werhahn ym. v. neuvosto, tuomio 13.11.1973, Kok. 1973, s. 1229).

31 Kantajat pitävät oikeudenkäyntiväitettä perusteettomana. Niiden mukaan kanne koskee osaa siitä vahingonkorvauksesta, joka niille neuvoston antaman asetuksen N:o 2187/93 nojalla kuuluu. Lisäksi kantajille tehdyt hyvitystarjoukset oli tehty neuvoston ja komission nimissä ja lukuun, ja kaikessa kantajien kanssa käymässään kirjeenvaihdossa Saksan viranomaiset toimivat näitä toimielimiä edustaen. Kantajien mukaan neuvosto ei voi jättää huomiotta näitä seikkoja, minkä vuoksi kanne sitä vastaan voidaan tutkia.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

32 Asianosaiset ovat eri mieltä siitä, voidaanko koronmaksuun ryhtyä pelkästään kuitin allekirjoittamisen perusteella, josta asetuksen 1 artiklassa tarkoitetut vahingot korvaavan hyvityksen maksaminen riippuu, vai onko tämän lisäksi vireillä olevat kanteet peruutettava. Kanne koskee näin ollen asetuksen N:o 2187/93 tulkintaa ja asetuksesta aiheutuvia seurauksia.

33 Kyseisen asetuksen antoi neuvosto. Kuten sen toisesta ja neljännestä perustelukappaleesta käy ilmi, sen tarkoituksena on panna asiassa Mulder annettu tuomio täytäntöön ja hyvittää niille tuottajille aiheutunut vahinko, jotka eivät ole voineet tuottaa maitoa asetuksen N:o 1078/77 nojalla antamansa sitoumuksen takia. Koska tuomiossa velvoitettiin komissio ja neuvosto suorittamaan asianomaisille tuottajille hyvitystä, kanne koskee sellaisen säännöksen tulkintaa, jonka tarkoituksena oli panna tehokkaasti täytäntöön saman viimeksi mainitun toimielimen aiheuttamien vahinkojen korvaaminen.

34 Väite, jonka mukaan kansalliset viranomaiset olisivat menetelleet virheellisesti, on perusteeton. Asetuksen N:o 2187/93 mukaan nämä viranomaiset toimivat asiassa neuvoston ja komission nimissä ja lukuun ja hoitavat vain asian hallinnollista puolta hakemusten vastaanottamisessa ja tarkastamisessa sekä tarjouksen tekemisessä. Kantajat eivät tuo esiin yhtäkään näiden viranomaisten tekemää virhettä. Sitä vastoin ne kyseenalaistavat asetuksessa N:o 2187/93 vastaajille asetettujen velvoitteiden sisällön tulkinnan. Vaikka neuvosto ei kyseisen säädöksen mukaisen toimivallanjaon johdosta osallistunutkaan sen tarjouksen muotoiluun, jossa nämä velvoitteet konkretisoituivat, se ei silti voi vedota siihen, ettei sen antaman asetuksen tulkintaa ja seurauksia koskevaa kannetta voida ottaa tutkittavaksi, kun sille on asetuksessa asetettu velvoitteita, joita sen väitetään laiminlyöneen.

35 Näin ollen neuvoston esittämä oikeudenkäyntiväite on hylättävä.

Asiakysymys

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

36 Kantajat esittävät yhden ainoan kanneperusteen, joka on asetuksen N:o 2187/93 12 artiklan rikkominen. Tämä kanneperuste jakautuu kahteen osaan.

Kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee asetuksen N:o 2187/93 12 artiklasta välittömästi seuraavaa oikeutta korkoon

37 Kantajat väittävät, että asetuksen N:o 2187/93 12 artiklan mukaan hyvitysmäärille on suoritettava 8 prosentin suuruista korkoa 19.5.1992 alkaen hyvityksen maksamiseen saakka sillä ainoalla ehdolla, että tarjous hyväksytään asetetussa määräajassa.

38 Kantajille esitetyissä tarjouksissa ei myöskään mainita kanteen peruuttamista koskevaa ehtoa, jonka komissio esitti vasta näiden tarjousten lähettämisen jälkeen. Kantajat saivat vasta 27.7.1994 tiedon siitä, että kanteet on peruutettava.

39 Kantajien mukaan kuitin allekirjoittaminen merkitsee luopumista kaikista asiaa koskevista vaateista yhteisöä kohtaan. Luopumisella on heidän mielestään ainoastaan muodollisia seurauksia. Sitä paitsi työjärjestyksen 98 artiklan johdosta komissio olisi voinut saada tiedon asioiden poistamisesta rekisteristä, koska kaikki peruutusilmoitukset jätetään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon.

40 Kantajat myöntävät, että tarjouksen hyväksymisen johdosta kanteet ovat menettäneet merkityksensä. Tarjouksen hyväksyessään ne eivät kuitenkaan sitoutuneet peruuttamaan kanteitaan eivätkä myöskään luopumaan oikeudenkäyntikuluja koskevista vaatimuksistaan.

41 Joka tapauksessa komissio sai kantajien mukaan tiedon kanteiden peruuttamispäivästä sinä hetkenä, jolloin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi sitä esittämään huomautuksensa niiden johdosta, mikä tapahtui 9.6.1994. Näin ollen oli mielivaltaista valita koronmaksun jatkumisen alkamispäiväksi 4.8., koska kantajat olivat tuolloin vain ilmoittaneet kanteiden peruuttamisesta kansallisille viranomaisille. Asetuksessa N:o 2187/93 ei kantajien mukaan sitä paitsi edes säädetä ilmoittamisesta näille viranomaisille.

42 Vaikka kantajat myöntävätkin komission väitteen oikeaksi, ratkaisevia päivämääriä tässä suhteessa ovat heidän mukaansa ne päivät, joina kanteiden peruutukset — jotka ovat ehdottomia, lopullisia ja peruuttamattomia toimia — tapahtuivat ja joista viimeinen oli 9.5.1994.

43 Vastoin komission väitteitä se seikka, että kyse oli viivästyskoroista, ei kantajien mielestä merkitse sitä, etteikö kyseessä olisi ollut viivästys siihen saakka kunnes kantajat peruuttivat kanteensa. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (asiassa Mulder annetun tuomion 35 kohta) viivästyskorkoa aletaan laskea korvausvelvoitteen toteavan tuomion julistamisesta lukien. Kantajien mukaan asetuksen N:o 2187/93 12 artiklassa sitä paitsi viitataan kyseiseen tuomioon, minkä vuoksi korkoa on maksettava 19.5.1992 alkaen.

44 Vastaajat väittävät kanteen olevan perusteeton, koska kantajat ovat luopuneet oikeuksistaan ja koska väitetty viivästys on yksinomaan heidän syytään.

45 Vastaajien mielestä asetuksen N:o 2187/93 14 artiklan mukaan kantajat luopuivat kertahyvitystarjouksen hyväksyessään yleisesti ja peruuttamattomasti myöhempien vaatimusten esittämisestä, mihin sisältyy koronmaksua koskevista vaateista luopuminen. Kantajat eivät siten voi vaatia hyvitystä hyväksymiensä tarjousten lisäksi. Näin ollen kanne on vastaajien mukaan perusteeton.

46 Lisäksi asetuksen N:o 2187/93 12 artiklassa säädetään vastaajien mukaan viivästyskoroista. Tässä tapauksessa kantajat kuitenkin vaativat korkoa sellaisen viivästyksen johdosta, joka on vain heidän omaa syytään.

47 Luopuessaan kanteiden nostamisesta kantajien nimittäin olisi vastaajien käsityksen mukaan pitänyt peruuttaa myös vireillä olevat korvauskanteet. Näiden kanteiden peruuttamatta jättäminen merkitsi vastaajien mielestä asetuksen 14 artiklasta välittömästi seuraavan luopumisvelvoitteen laiminlyöntiä. Vastaajien mukaan kantajat eivät siten vastoin esittämäänsä väitettä saaneet tietää luopumisedellytyksestä vasta kansallisten viranomaisten 27.7.1994 päivätystä kirjeestä. Tämän laiminlyönnin takia Saksan viranomaisilla oli oikeus kieltäytyä maksamasta hyvityksiä siihen hetkeen saakka, jolloin niille ilmoitettiin luopumisesta.

48 Komissio ei kieltäytynyt hyvitysten maksamisesta kantajien oikeudenkäyntikuluja koskevien korvausvaatimusten vuoksi. Vuoden 1994 heinäkuusta alkaen se oli luopunut edellyttämästä vaateista luopumista hyvityksen suorittamiseksi. Oikeudenkäyntikuluja koskevissa korvausvaateissaan pysyneille kantajille oli kaikkien muiden tapaan maksettu korkoa. Kaikille kantajille suoritettiin korkoa kanteen peruuttamisen päivämäärästä alkaen. Komission mielestä yhdellekään kantajalle ei siten aiheutunut vahinkoa sen vuoksi, että komissio oli aluksi edellyttänyt oikeudenkäyntikuluja koskevista korvausvaateista luopumista.

49 Useiden kantajien vaatima korko on komission mielestä joka tapauksessa väärin laskettu.

Kanneperusteen toinen osa, joka koskee sopimusperusteista oikeutta korkoon

50 Kantajat väittävät niiden oikeuksien, joihin he vetoavat, perustuvan heidän saamiinsa hyvitystarjouksiin. Heidän allekirjoittamiensa kuittien sisältämä kaikista vaateista luopuminen koskee heidän mukaansa vain niitä vaateita, joita tarjottu korvaus ei kattanut. Kyseiset oikeudet syntyivät tehtyjen tarjousten johdosta.

51 Hyväksyttyjen hyvitystarjousten mukaan vahingonkorvauksen määrälle suoritetaan 8 prosentin suuruista korkoa 1.10.1993 alkaen maksamispäivään saakka. Tarjouksen hyväksymisen perusteella kantajilla on siten mielestään kyseiseen sopimukseen perustuva oikeus vaatimiinsa korkoihin.

52 Kantajat hyväksyvät komission tekemät korjaukset, jotka koskevat koron laskemista eräissä tapauksissa.

53 Vastaajat väittävät, että koska kanne nostettiin perustamissopimuksen 178 ja 215 artiklan toisen kohdan nojalla, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivalta perustuu pelkästään sopimussuhteen ulkopuoliseen yhteisön vastuuseen. Vastaajien mukaan kantajien väitteitä, jotka perustuvat siihen, että toimielimet rikkoivat sitä sopimusta, joka syntyi, kun kantajat hyväksyivät kertahyvitystarjouksen, ei siten voida hyväksyä. Joka tapauksessa vastaajien mielestä juuri kantajat laiminlöivät sopimusvelvoitteensa, joiden mukaan niiden oli luovuttava kaikista vaateista.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa aluksi, että asetuksessa N:o 2187/93 säädetään kantajille esitettyjen kaltaisten hyvitystarjousten ehdoista sekä kaikista niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat tarjotun hyvityksen suuruuteen. Nämä suoraan asetuksen perusteella tehtävät tarjoukset eivät siten ole siihen nähden itsenäisiä.

55 Tämän vuoksi väitetyn sopimusperusteisen vastuun olemassaolo, johon kantajat vetoavat kanneperusteensa toisessa osassa, edellyttää myös kyseistä maidontuottajille maksettavaa hyvitystä koskevan asetuksen säännösten tulkintaa. Kun kyseisellä säädöksellä kuitenkin perustetaan korvausjärjestelmä asiassa Mulder annetussa tuomiossa yhteisön toimielimille määrättyjen velvoitteiden täyttämiseksi, kuuluu sen soveltaminen sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun alaan. Näin ollen kanneperusteen molemmat osat on tutkittava yhdessä.

56 Kanneperuste koskee niiden velvoitteiden määrittämistä, jotka syntyvät asetuksen N:o 2187/93 mukaisen hyvitystarjouksen saajalle tarjouksen hyväksymisen ja sen kuitin allekirjoittamisen perusteella, jonka malli on vahvistettu asetuksessa N:o 2648/93, ja erityisesti vireillä olevista kanteista luopumista koskevan velvoitteen olemassaoloa.

57 Kyseisten velvoitteiden sisällön määrittämiseksi on muistettava toimielinten tavoittelemat päämäärät ja asetusta N:o 2187/93 annettaessa vallinnut tilanne (asia 292/82, Merck, tuomio 17.11.1983, Kok. 1983, s. 3781, 12 kohta ja asia C-136/91, Findling Wälzlager, tuomio 1.4.1993, Kok. 1993, s. I-1793, 11 kohta).

58 Säädöksen perusteluista ilmenee, että toimielimet — jotka havaitsivat asiassa Mulder annetun tuomion merkitsevän sitä, että huomattavalla joukolla tuottajia oli oikeus hyvitykseen — totesivat olevan mahdotonta ottaa kunkin tuottajan yksilöllinen tilanne huomioon. Ne päättivät siten säätää asetuksella hyvitystarjouksesta, jonka hyväksyminen merkitsi asetuksen 14 artiklan viimeisen kohdan mukaan sitä, että tuottaja luopuu kaikista kärsimäänsä vahinkoa koskevista vaatimuksista toimielimiä kohtaan (ks. asia T-541/93, Connaughton ym. v. neuvosto, tuomio 16.4.1997, Kok. 1997, s. II-549, 31 kohta).

59 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo vastoin vastaajien väitteitä, että tuottajien luopuminen kaikista vaateista ei koske asianomaisessa asetuksessa toimielimille asetettujen velvoitteiden laiminlyönnin mahdollisia seuraamuksia.

60 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jo tuomiossaan todennut, asetus N:o 2187/93 ei ole tuottajia sitova säädös, kun siinä annetaan niille mahdollisuus sellaisen tarjouksen saamiseen, jonka hyväksyminen on vapaaehtoista, ja tarjotaan vaihtoehto korvauskanteen nostamiselle aiheutuneista vahingoista (em. asia Connaughton ym. v. neuvosto, tuomion 35 kohta). Kaikista vaateista luopuminen oli näin ollen ehto, jonka täyttymisen toimielimet asettivat edellytykseksi tuottajien mahdollisuudelle saada heti hyvitys olematta pakotettuja odottamaan tuomioistuimen päätöstä.

61 Tältä osin on tunnettua, että suuri joukko tuottajia, mukaan lukien kantajat, oli jo asetuksen N:o 2187/93 antamishetkeen mennessä nostanut vahingonkorvauskanteen neuvostoa ja komissiota vastaan.

62 Hyvitystarjousta koskevien säännösten muodostamasta kokonaisuudesta seuraa näin ollen, että niiden tarkoituksena oli vähentää hyvitysriitojen määrää.

63 Asetuksen N:o 2187/93 ja kuitin sisällön mukaan asianosaisille kuuluvia velvoitteita on tarkasteltava tätä taustaa vasten.

64 Kuitin sisällön perusteella ne tarjouksen hyväksyneet tuottajat, jotka eivät olleet vielä nostaneet kannetta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, luopuivat vahingonkorvauskanteen nostamisesta.

65 Toisaalta niiden tuottajien osalta, jotka olivat asetuksen N:o 2187/93 antamispäivään mennessä jo nostaneet kanteen, kyseiseen päämäärään voitiin päästä vain kanteiden peruuttamisen kautta.

66 Tämä ilmenee myös kuitin sanamuodosta, jonka mukaan tarjouksen hyväksyminen merkitsee nimenomaista luopumista "kaikista asiaa koskevista toimista nyt", jolloin sanan "nyt" käyttö tarkoittaa vireillä olevien kanteiden peruuttamista.

67 Edellä sanotusta seuraa, että asetuksen N:o 2187/93 nojalla ehdotetun hyvityksen hyväksyminen ja siihen liittyvä kuitin allekirjoittaminen synnytti kantajille velvoitteen peruuttaa vireillä olevat kanteet, mitä ne eivät olekaan kiistäneet.

68 Vastaajina olevilla toimielimillä oli siten oikeus asettaa näiden kanteiden peruuttaminen hyvitysten maksamisen ehdoksi.

69 Näin ollen niillä oli perusteltu syy lykätä asetuksen N:o 2187/93 12 artiklan mukaisten korkojen maksua, kun kantajat eivät olleet täyttäneet luopumisvelvoitettaan.

70 On siis vahvistettava, milloin kantajat täyttivät kyseisen velvoitteen. Vastoin komission väitteitä velvoite ei täyttynyt sillä hetkellä kun Saksan viranomaisille ilmoitettiin kanteiden peruuttamisista eli 4.8.1994 tai — kantajien Backhaus, Lorentz ja Mittwede osalta — 29.6.1994. Luopumispäivänä on nimittäin pidettävä sitä päivää, jona ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jätettiin työjärjestyksen 99 artiklan mukainen ilmoitus kanteen peruuttamisesta. Kansallisille viranomaisille ilmoittamisella, mitä asetuksessa N:o 2187/93 ei muuten edes edellytetä, ei ole tältä osin mitään merkitystä.

71 On huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ilmoitti kanteiden peruuttamisesta vastaajille ja että nämä esittivät huomautuksensa asian johdosta 6.6. ja 9.6.1994 päivätyissä kirjeissään. Vastaajat saivat siten tuolloin tiedon hyvityksen maksamisen ehtona olleen ehdon täyttymisestä sekä siitä päivästä, jona tämä oli tapahtunut.

72 Useimpien kantajien osalta kyseinen ehto siis täyttyi 20.4.1994, jolloin niiden ilmoitukset kanteen peruuttamisesta kirjattiin saapuneiksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Kantajan Gövert osalta ehto täyttyi 9.5.1994 (ks. edellä 11 kohta).

73 Edellä sanotusta seuraa, että kantajien koronmaksuvaateet ovat osittain perusteltuja. Vastaajien on suoritettava maksetuille hyvityksille 8 prosentin vuotuista korkoa ajalta 20.4.—3.8.1994 eli sitä päivää edeltävään päivään saakka, josta alkaen korkoa on jo suoritettu. Kantajien Backhaus, Lorentz ja Mittwede osalta korkoa on mak-

settava ajalta 20.4.—28.6.1994 (ks. edellä kohta 17). Kanteensa 9.5.1994 peruneen kantajan Gövert osalta (ks. edellä kohta 11) korkoa on puolestaan maksettava ajalta 9.5.—3.8.1994.

74 Kantajat vaativat lisäksi 8 prosentin vuotuisen koron suorittamista vaatimilleen summille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää, että vastaajana olevien toimielinten suoritettaviksi määrätyille hyvityksille on maksettava 6 prosentin vuotuista viivästyskorkoa tämän tuomion julistamisesta alkaen; tämän suuruista korkoa kyseiset toimielimet itsekin esittivät maksettavaksi.

Oikeudenkäyntikulut

75 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä, että kukin osapuoli vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, jos osapuolten kaikkia vaatimuksia ei ole hyväksytty. Koska kantajien ja vastaajien kaikkia vaatimuksia ei ole hyväksytty, on paikallaan soveltaa tätä määräystä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Vastaajat velvoitetaan suorittamaan kantajille Günter Backhaus, Uwe Lorentz ja Manfred Mittwede ajalta 20.4.—28.6.1994 kahdeksan prosentin suuruista vuotuista korkoa niille hyvityksille, joita heille on suoritettu tietyille maidon

ja maitotuotteiden tuottajille, jotka eivät tilapäisesti ole voineet harjoittaa toimintaansa, tarjottavasta hyvityksestä 22 päivänä heinäkuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2187/93 nojalla.

2) Vastaajat velvoitetaan suorittamaan kantajalle Paul Gövert ajalta 9.5.—3.8.1994 kahdeksan prosentin suuruista vuotuista korkoa sille hyvitykselle, jota tälle on saman asetuksen nojalla suoritettu.

3) Vastaajat velvoitetaan suorittamaan kaikille muille kantajille ajalta 20.4.—3.8.1994 kahdeksan prosentin suuruista vuotuista korkoa niille hyvityksille, joita kyseisille kantajille on kyseisen asetuksen nojalla suoritettu.

4) Näille summille on maksettava kuuden prosentin suuruista vuotuista korkoa tämän tuomion julistamisesta lukien.

5) Asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Vesterdorf Moura Ramos Mengozzi

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä syyskuuta 1998.

H. Jung B. Vesterdorf

kirjaaja presidentti